

dr hab. n. o zdr. Mariola Głowacka – 1. prof. UMK/ 2. prof. Uczelni

1. Prof. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Wydział Nauk o Zdrowiu

Collegium Medicum w Bydgoszczy/

2. Prorektor ds. Collegium Medicum

Kierownik Zakładu Pielęgniarstwa

Akademia Mazowiecka w Płocku

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgr piel. Marka Rafała Przybyła

**pt.: „ Zachowania zdrowotne mieszkańców terenów wiejskich
przebywających w Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS w Jedlcu „**

Promotor: dr hab. n. med. Przemysław Biliński, prof. Uniwersytetu Kaliskiego

*Promotor pomocniczy: dr hab. n. med. i n. o zdr. Paulina Wojtyła-Buciora,
prof. Uniwersytetu Kaliskiego*

WSTĘP

Tematyka osiągnięcia naukowego (rozprawy doktorskiej) mgr Marka Rafała Przybyła powiązana z problematyką zachowań zdrowotnych mieszkańców wsi wpisuje się w nurt badań obejmujących analizę stylu życia, nawyków żywieniowych, stosowania używek oraz aktywności fizycznej tej populacji, na przykładzie grupy pacjentów korzystających z rehabilitacji w ośrodku KRUS w Jedlcu.

OCENA

Ocena zgodności treści rozprawy z tematem określonym w tytule, jej układu, struktury i kompletności

Treść dysertacji obejmuje cykl 4 publikacji naukowych. Artykuły zostały opublikowane w recenzowanych czasopismach naukowych o łącznej wartości 300 punktów MNiSzW. Tematyka publikacji jest ze sobą powiązana, a ich treść kompatybilna z tytułami, stanowiąc jednocześnie spójne wewnętrznie i kompleksowe rozwinięcie tematu.. Wszystkie artykuły koncentrują się na analizie zachowań zdrowotnych mieszkańców terenów wiejskich.

Merytoryczna ocena pracy i dorobku publikacyjnego Doktoranta

Cel badawczy pracy został sformułowany poprawnie, a jego uszczegółowienie stanowią problemy badawcze, na które Doktorant poszukiwał odpowiedzi właściwie dobierając metodykę badania (metody, techniki i narzędzia badawcze). Badanie zostało przeprowadzone zgodnie z zasadami procesu badawczego. Uzyskane wyniki zostały przeanalizowane ilościowo i jakościowo. Pan Magister dokonał trafnej interpretacji wyników oraz przeprowadził dyskusję naukową odnosząc wyniki do powiązanych tematycznie w aktualnej literaturze. Sformułował wnioski praktyczne przydatne dla instytucji zdrowia publicznego. W zakresie merytorycznym dysertacja spełnia wymagania stawiane pracom doktorskim.

Dysertację mgr piel. Marka Rafała Przybyła tworzy cykl czterech oryginalnych prac badawczych, opublikowanych w recenzowanych czasopismach naukowych, odpowiednio z punktacją MNiSzW: 140 punktów, 100 punktów, 40 punktów oraz 20 punktów, tj. łącznie 300 punktów, co znacząco przekracza minimalne wymagania formalne dla rozpraw doktorskich w formie cyklu publikacji.

Publikacja 1:

Przybył M., Wojtyła E., Wojtyła A., Biliński P., Ksepka J.

Otyłość i nadwaga wśród mieszkańców terenów wiejskich jako problem zdrowotny na przykładzie pacjentów Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS w Jedlcu

Biuletyn Głównej Biblioteki Lekarskiej, 2023, R. 56, nr 381, s. 59–76.

MEiN: 140 pkt

W publikacji Pan Magister przedstawił szeroką i pogłębioną analizę stanu odżywienia pacjentów pochodzących z terenów wiejskich, w tym m.in. rozpowszechnienie nadwagi i otyłości; analizę wskaźnika BMI, subiektywną oceną sylwetki i chęć jej zmiany, korelację tych czynników z płcią, wiekiem, poziomem wykształcenia osób uwzględnionych w badanej grupie. Zaprezentowane w publikacji wyniki i sformułowane wnioski mogą być znaczące w planowaniu i realizacji działań profilaktycznych zorientowanych na mieszkańców wsi. Opublikowany artykuł to wartościowa pozycja w literaturze zdrowia publicznego.

Publikacja 2:

Przybył M., Ksepka J., Hendrysiak J., Karasiewicz W.

Analysis of the physical activity of rural residents in the perspective of chronic diseases on the example of patients of the KRUS Farmers' Rehabilitation Center in Jedlec

Long-Term Care Nursing, 2024, Vol. 9, issue 2, s. 71–89.

MEiN: 40 pkt

W publikacji przedstawiono wyniki oceny poziomu aktywności fizycznej w kontekście profilaktyki chorób przewlekłych z uwzględnieniem czynników socjodemograficznych. Autorzy potwierdzili/udowodnili, że osoby starsze oraz badani z niższym wykształceniem reprezentowali wyraźnie niższy poziom aktywności fizycznej w porównaniu z młodszymi mieszkańcami wsi. W treści publikacji zostały również uwzględnione rekomendacje WHO ze wskazaniem możliwości ich zastosowania praktycznego zorientowanego na polską populację wiejską. Biorąc pod uwagę przedstawione w artykule wyniki i sformułowane wnioski, mogą one zostać zaimplikowane w działania w zakresie promocji zdrowia i rehabilitacji.

Publikacja 3:

Przybył M., Wojtyła-Buciora P., Ksepka J., Hendrysiak J., Jerczak M., Przybył F.

Badania stylu życia skoncentrowane na konsumpcji alkoholu i paleniu tytoniu wśród mieszkańców obszarów wiejskich na przykładzie pacjentów Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS w Jedlcu

Biuletyn Głównej Biblioteki Lekarskiej, 2024, R. 56, nr 383, s. 33–48.

MEiN: 20 pkt

Tytuł i treść publikacji dotyczy umiejscowienia używania substancji psychoaktywnych – alkoholu oraz wyrobów tytoniowych w stylu życia mieszkańców wsi. Należy podkreślić wartość praktyczną publikacji ze względu na determinanty socjogeograficzne zachowań zdrowotnych, np. płeć, wiek, wykształcenie oraz ze względu na analizę prób zaprzestania palenia tytoniu. Bardzo znaczące dla praktyki zdrowotnej jest także podkreślenie zindywidualizowanej edukacji zdrowotnej. Niższa punktacja MNiSzW czasopisma nie obniża wartości praktycznej publikacji.

Publikacja 4:

Przybył M., Przewoźniak K., Barabasz M., Wojtyła E.

Sociodemographic inequalities in cigarette smoking, alcohol drinking and simultaneous use of cigarettes and alcohol among Polish farmers: findings from questionnaire survey conducted among patients of the voivodeship farmer's rehabilitation centre in Poland

Journal of Health Inequalities, 2025, Vol. 11 (1), s. 1–10.

MEiN: 100 pkt

Publikacja anglojęzyczna w specjalistycznym czasopiśmie skupiającym tematykę nierówności zdrowotnych. W wymienionym artykule przedstawiono wyniki badań wskazujące na różnicowanie społeczne i ekonomiczne w kontekście palenia papierosów i picia alkoholu, identyfikując jednocześnie obszary wymagające rozwiązań i interwencji systemowych.

Publikacja ww. artykułów w czasopismach o szerokim zasięgu krajowym i międzynarodowym, z jednej strony potwierdza przemyślaną strategię publikacyjną Pana Magistra, z drugiej zaś włącza wyniki jego badań w nurt badań krajowych i międzynarodowych o tematyce zachowań zdrowotnych, w szczególności ludności wiejskiej.

Wszystkie cztery publikacje są ze sobą tematycznie powiązane, spójne metodologicznie i konsekwentnie prowadzą do realizacji celu badawczego rozprawy doktorskiej. Na podstawie przedstawionego dorobku można stwierdzić, iż mgr Marek Przybył wykazał się dojrzałością naukową i zdolnością do samodzielnego prowadzenia badań.

Samodzielność Doktoranta

Na podstawie analizy treści autoreferatu oraz publikacji tworzących dysertację należy stwierdzić samodzielność Doktoranta w zaplanowaniu badania, przygotowaniu metodycznym i przeprowadzaniu badania, zebraniu materiału i zestawieniu oraz analizie wyników, sformułowaniu wniosków oraz przygotowaniu publikacji.

KONKLUZJA

Rozprawę doktorską mgr Marka Rafała Przybyła oceniam w pełni pozytywnie. Wszystkie cztery publikacje tworzące dysertację są ze sobą spójne tematycznie i metodycznie pozwalając na osiągnięcie celu badawczego.

Doktorant wykazał się dużą wiedzą teoretyczną oraz umiejętnością samodzielnego rozwiązania problemu badawczego. Dysertacja spełnia aktualnie obowiązujące warunki ustawowe jakim powinna odpowiadać rozprawa doktorska w formie cyklu publikacji.

W oparciu o przedstawioną powyżej opinię mam zaszczyt prosić o przyjęcie rozprawy i dopuszczenie mgr Marka Przybyła do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Płock, 16.06.2025 r.

dr hab. n. o zdr. Mariola Głowacka – prof. Uczelni

PROREKTOR
ds. Collegium Medicum
dr hab. n. o zdr. Mariola Głowacka, prof. ucz.